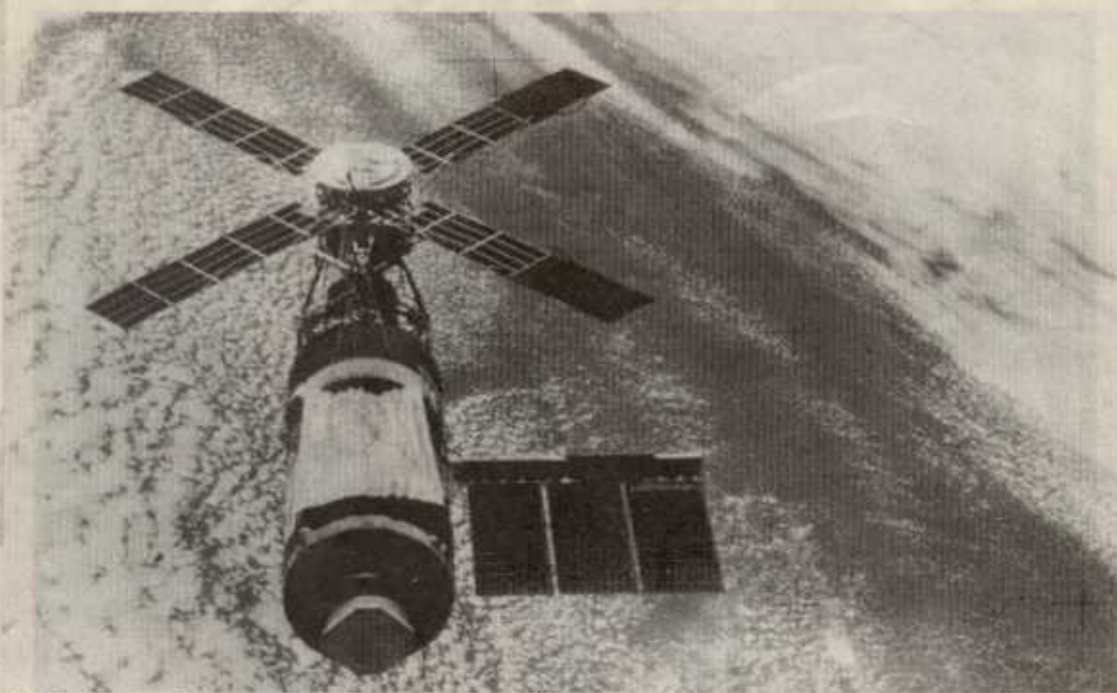

10-7-1999

Skylab, het Amerikaanse antwoord op de Russische Saljoet, stortte op 11 juli 1979 in Australië neer. (Foto AP)

Op jacht naar ruimteschroot

Het is morgen twintig jaar geleden dat het fameuze ruimtestation Skylab op de aarde neerstortte. Skylab was het Amerikaanse antwoord op het Russische Saljoet-programma en het station werd in 1973 gelanceerd. Het was bedoeld voor wetenschappelijk onderzoek en cirkelde op zo'n 435 kilometer hoogte rond de aarde. In totaal zijn er drie bemande vluchten naar Skylab geweest die tienduizenden foto's van de aarde en de zon meebrachten. Op 11 juli 1979 stortte Skylab geheel volgens plan in Australië neer, volgens de NASA was dat onvermijdelijk door 'sunspot activity'; volgens anderen, waaronder mijn oud-collega Andrew Corbyn, wegens spionage-strategieën.

De mijnbouwkundige dr. Andrew Corbyn verhuisde begin jaren zeventig met zijn vrouw en twee dochters van Engeland naar Perth. In de Engelse mijnbouw viel toen niet veel te verdienen, maar ook in Australië kreeg Corbyn het niet makkelijk. Hij was milieubewust en actief vakbondslid. Daar hielden de grote mijnbazen niet van en hij kreeg nergens vast werk. Misschien was zijn uiterlijk er ook wel debet aan - hij leek in die tijd op Geoffrey Bayldon uit de serie *Catweazle*, een stotterende tovenaer met wijd uitstaande haren en een puntbaardje. Bij gebrek aan werk werd hij goudzoeker, maar zoals *Catweazle* niet echt kon toveren zo vond hij ook geen goud.

Toen op 11 juli 1979 Skylab neerstortte, zijn Corbyn en een vriend onmiddellijk op zoek gegaan naar de brokstukken. Dit was

immers een mooie kans om snel rijk te worden. Veel onderdelen van het station waren gemaakt van titanium, een metaal even zwaar als aluminium maar vele malen sterker en vrij kostbaar. De brokstukken lagen verspreid over duizenden vierkante kilometers, maar het gebied werd bliksemsnel uitgekamd door helikopters van de Australische en Amerikaanse luchtmacht. Later kwamen honderden 'goudzoekers' en deze volgden de richting waar ze het station hadden zien vallen en begonnen gewoon maar te rijden.

Corbyn en zijn vriend gebruikten echter een theodoliet om hun koers te bepalen. Ze hadden een oude Landrover waarop ze een zes meter hoge paal met een mand hadden gemaakt. In dat kraaiennest zat een van de twee met een verrekijker te turen en hield met een megafon contact met de chauffeur die op basis van theodolietbepalingen een zig-zag koers door het desolate landschap reed.

Comfortabel was het niet, vertelde hij, want soms reed de Landrover in een greppel en dan zwiepte het kraaiennest heen en weer en wilde wel eens op de grond klapen. Weken reden ze al speurend door het binnenland tussen Esperance en Alice Springs en ze hadden soms moeite water en diesel te krijgen. Na enige maanden toen ze het bijna hadden opgegeven, zag Corbyn vanuit het kraaiennest wat blinken tussen halfverbrande struiken. Tot hun stomme verbazing bleek het een grote tank te zijn en Corbyn zag meteen dat die van titanium was. Ze hebben toen eerst

een vreugdedansje om de tank gemaakt en vervolgens het gevaarte aan boord van de auto gehesen. Een stukje verderop vonden ze er nog een.

Na twee weken waren ze thuis waar ze de tanks in hun schuur verborgen. Als eerste schreven ze een brief naar de ABC (Australian Broadcasting Company) maar die toonde geen enkele interesse. Ook een brief naar NASA en *Times Magazine* leverde geen reactie op en lokale metaalhandelaren wilden niets van de tank weten. Ze kregen het idee dat men wilde ontkennen dat er grote onderdelen van Skylab waren neergestort omdat zo iets natuurlijk slachtoffers had kunnen maken. Ze dachten ook dat Skylab opzettelijk op het land was neergehaald om spionagefotomateriaal te bergen.

Toen het zoeken naar publiciteit niets opleverde, schonken ze de tanks aan een boekhandel in Kalgoorlie die ze in de etalage zette. Een tijdje later zijn de tanks naar een het Western Australian Museum in Perth verhuist. Corbyn en zijn vriend hebben er nooit een rooie cent voor gehad. Zijn vriend is begin jaren tachtig weer met goudzoeken begonnen en stuitte daarbij op een enorme goudader - hij is nu een van de rijkste mensen in Australië. Corbyn is na het Skylab-debacle een boek gaan schrijven. Niet over goudzoeken of Skylab, maar over het verschijnsel wiegendood. Daar is hij, naar eigen zeggen, ook al niet rijk van geworden.

ALFRED HARTEMINK